

4.s.e.trin. 2020 Radiotransmission

Rom.14,7-13, Matt.5,43-48.

736 Den mørke nat forgangen er
684 O Jesus, du al nådens væld

695 Nåden hun er af kongeblood
440 O Guds lam uskyldig
696 Kærlighed er lysets kilde
724 Solen stråler over vang

Ikke ret langt her fra Kastelskirken står en statue af den dansk-norske missionær Hans Egede, som bragte kristendommen til Grønland. I tirsdags blev statuen udsat for hærværk. "Decolonize" skrev nogen med rød maling. Afkoloniser.

Hans Egedes statue blev det lokale, danske offer for de protester, som efter drabet på den sorte amerikaner George Floyd har bredt sig til hele den vestlige verden. Protesterne mod politivold og racisme i dagens USA har udviklet sig til en bevægelse, der også retter sig mod historiske statuer af koloniherrer og slaveejere, som væltes eller kræves fjernet.

En forståelig og berettiget vrede over den racisme og forskelsbehandling, som stadig finder sted, også i vores del af verden, har udviklet sig til en moralsk fordømmelse med tilbagevirkende kraft, uden smålig skelen til den historiske kontekst.

Den såkaldte cancel-kultur, aflysningskultur, som kræver alt fra historiske mindesmærker til halvgamle tv-komedier fjernet, vil sanere historien efter nutidens renhedsforskrifter. Den er båret af en selvsikker overbevisning om, at der findes en tidløs og eviggyldig moral, som tilfældigvis flugter med ens egne, nutidige synspunkter. Her er man enten med eller imod, retfærdig eller uretfærdig, ven eller fjende.

Ind i denne moralske fordømmelse lyder Jesu bud om, at vi skal elske både vores næste og vores fjende. Hvorfor? Fordi også Gud, vores himmelske far, lader sin sol stå op over både onde og gode.

Et sært og besværligt bud, der skurrer mod tidens trang til renfærdig og retfærdig harme.

"Elsk jeres fjender og bed for dem, der forfølger jer, for at I må være jeres himmelske fars børn."

Kærlighed til Gud og kærlighed til næsten er de to vigtigste bud. Som her bliver udvidet til en kærlighed, som også omfatter fjenden.
Så hvem er egentlig fjenden?

Fjenden i bibelsk sammenhæng var nationens fjende. Det var de omkringliggende naboer, folk og folkeslag som truede Israels eksistens, fordi de truede den pagt, Gud havde med sit folk. Det var fjender af pagten og af Guds udvalgte folk.

Det er i forlængelse af den tanke, vi skal forstå begrebet fjende her hos evangelisten. Her er ikke tale om en privat uven eller fjende, men om fjender af Gud og den nye pagt mellem Gud og os

mennesker. Den pagt, som Guds egen søn legemliggør, når han viser os, hvad det er, Gud vil med os.

Fjenden er her den, der udviser foragt for den udsatte, for den fattige og den fremmede, for synderen og den syge, for hedningen og den vantro.

Fjenden er ham, der går forbi den udsatte; ham, der forfølger eller beriger sig på bekostning af den svagere.

Og det er ham, du skal elske.

Det betyder ikke, du nu skal holde af ham, forsone dig med ham, eller acceptere det, han har gjort uret. At elske er ikke følelse, men handling.

Tag dig af ham, betyder det. Tag ham ind i din kreds, byd ham velkommen indenfor, byd ham til bords. Tal med ham om, hvad du tror Gud vil med sit menneske. Hold Guds ord op for ham, gentag hvad Jesus har sagt: Elsk Gud, elsk din næste og elsk din fjende.

De ord lyder lige så provokerende og umulige i dag, som de har lydt for 2000 års siden. De er grus i den identitetspolitiske maskine, som udgrænser og fordømmer fjenderne – dem med de forkerte holdninger, hvad enten de handler om nation, etnicitet, seksualitet, religion eller race:

Akademikeren, der får taleforbud på universitetet. Forfatteren, der ryger ind i en shitstorm på de sociale medier. Filminstruktøren, der ikke længere kan lave film.

Man boykotter og udskammer dem, der repræsenterer de forkerte synspunkter. Her er ingen Gud, som lader sin sol stå op over onde og gode, og som dømmer vores fejltagelser mildt og retfærdigt. Han er afløst af en digital domstol.

Derfor vælger flere og flere at tie af frygt for at sige noget, som kunne tænkes at krænke nogen. Af frygt tier vi, af frygt lyver vi os bedre end vi er. Og det truer vores samfunds sammenhængskraft.

Den engelske præst og debattør Giles Fraser har sagt det sådan:

“Den nye, sekulære ‘cancel-kultur’ udtrykker en ekstrem form for retfærdighedsans. Den kan minde om den moralske kraft i visse former for protestantisk kristendom, men mangler den mulighed for nåde, som denne kristendom bygger på. Og moral uden tilgivelse eller forløsning er en skræmmende ting.”

Der findes ingen nåde. Det gør der i kristendommen.

Buddet om at elske næsten og fjenden er helt centralt i Jesu forkyndelse. Men lige så centralt er løftet om Guds nåde over onde og uretfærdige.

Et uendeligt opbyggeligt og frisættende løfte, hvis man er gammel nok til at have erfaret, at man af og til selv befinder sig i de ondes og uretfærdiges kategori.

Jeg tror, de fleste af os gør den erfaring, at det med alderen bliver sværere at skelne klart mellem de onde og gode. De retfærdige og uretfærdige. Det var lettere da jeg var ung, nu er det hele lidt mudret.

De mange gange, hvor jeg ikke elskede næsten og da slet ikke fjenden, tynger. Jeg har med tiden fået en del på samvittigheden.

Sådan nogle som mig har derfor mere og mere brug for at høre det løfte gentaget. Det løfte, at vi ikke nødvendigvis for evigt er fanget og bundet af de ting, vi gjorde forkert i vores liv. Det må siges højt her i kirken. Man må angre her, bede om tilgivelse og så høre om den Guds nåde, at vi har lov at være med her, trods alt. At vi stadig har noget at give og gøre.

Hvad der forekommer indlysende for os i dag – at kolonisering er et overgreb, at kvinder og mænd skal have lige rettigheder, at ingen skal fordømmes for deres seksualitet – det var på ingen måde indlysende for 3-400 år siden.

Vi har lov at mene, at Hans Egede tog fejl, og vi kan såmænd også diskutere, om hans statues placering stadig har en berettigelse. Men vi må ikke bilde os ind, at vi er klogere, bedre og mere retfærdige mennesker.

Vi skal huske, hvor forførende let det er at få øje på splinten i vores brors øje, uden at se bjælken i vores eget. Og vi skal have lov at sige det højt, når vi selv har begået fejl. Så vi kan reflektere over og lære af dem. Vi har ikke brug for en digital domstol til at fælde den uigenkaldelige og inappellable dom over os.

Vi har brug for at få en ny chance. Vi har brug for at høre, at vi er elskede og omfattet af Guds nåde.

Så kan du og jeg også elske, ikke bare næsten, men fjenden – ham, der udviser foragt for den udsatte, for den fattige og den fremmede, og den vantro, ham der, går forbi den udsatte og syge. Det er ham, vi skal elske og tage os af. Amen.

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, Du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, Højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen.